

KURJER WILEŃSKI

Wojna w Finlandii

Sowieckie działania wojenne

PARYŻ. (Elta). Według informacji posiadanych w Paryżu, sowieckie działania wojenne odbywają się dwoma kierunkami: 1) lotnictwo sowieckie bombarduje Zatokę Fińską, a wojsko zajmuje terytorium oraz 2) Sowiety zajęły półwysep rybacki dominujący nad portem Petsamo. Dotychczas jeszcze nie wiadomo, czy sowieckie działania wojenne ograniczą się do zajęcia miejscowości, których rząd sowiecki żądał, czy też nie. W związku z propozycją pośrednictwa Stanów Zjedn. w konflikcie fińsko-sowieckim Paryż zaznacza, że po raz pierwszy Stany Zjednoczone wystąpiły z propozycją pośredniczenia w Europie.

HELSINKI. (Elta.) Według doniesień Havasa akcja wojenna Sowieców przeciwko Finlandii odbywa się trzema kierunkami. Najważniejsze natarcie, rozpoczęte z olbrzymimi siłami, odbyło się na fińską linię obronną przy przesmyku Karelskim. W tym rejonie nie tylko silnie pracuje ciężka artyleria z Kronsztadtu, ostrzeliwująca zachodnią część przesmyku, ale również bierze czynny udział i lotnictwo sowieckie.

Drugie natarcie prowadzone jest z rejonu Annu ze strony sowieckiej, na północ od jeziora Ładogi. Wojska sowieckie tutaj chcą posunąć się w kierunku Impilahti i Sortavalos. Celem tego natarcia jest okrążyć linię fińskich umocnień przy przesmyku Karelskim od strony północnej. Sowiety chcą przedrzeć się przez gęste lasy, obecnie już pokryte śniegiem, sprowadziły oddziały pancerne.

Sowiety również wprowadziły do akcji swoją flotę wojenną, która ostrzeliwuje różne miejscowości przybrzeżne. Na północy zajęty został półwysep rybacki. W tych miejscowościach są duże odległości i bardzo ciężkie warunki atmosferyczne.

Armia fińska zatrzymała pochód wojsk sowieckich

HELSINKI. (Elta). Komunikat Ministerstwa Obrony kraju donosi, że armia fińska w niektórych miejscowościach zatrzymała pochód nieprzyjaciela. W godzinach popołudniowych pochód nieprzyjaciela został wszędzie zatrzymany. W przesmyku Karelskim nieprzyjaciel przygotował atak, wspomagany przez ciężką artylerię. Oprócz zniszczonych poprzednio 2 czołgów, przy przesmyku Karelskim zniszczono jeszcze dwa.

Samoloty sowieckie, oprócz miast Helsinko, Viborg i Lahti, bombardowały miasta Kotka, Kemi-Jarvio, Kittilos i Petsamo. Straty w tych miastach nie zostały jeszcze ustalone. Fińska artyleria przeciwlotnicza strąciła 4 bombowce sowieckie, podczas bombardowania miejscowości Sakkolan, jeden przy Helsinkach a czwarty w innym miejscu. Linie kolejowe były bombardowane 200 kilometrów na wschód od Helsinek, między Uttis i Kaipiso. Flota sowiecka między innymi ostrzelała wyspę Seiskar naprzecim Kronsztadtu. Wyspa ta była już dawno ewakuowana. Obecnie ją zamieszkuje tylko dozorca latarni morskiej.

Amerika zerwie stosunki z Sowietami?

WASZYNGTON. (Elta). Według wiadomości Havasa, niektórzy senatorowie Stanów Zjedn., na najbliższym posiedzeniu Senatu mają zamiar wnieść projekt zerwania stosunków dyplomatycznych ze Związkiem Sowieckim.

Jako podstawę senatorowie ci podają, że dotychczas nie jest ostatecznie załatwiona sprawa długów rządu Kiereńskiego, gdyż Sowiety odmówiły wyrównania strat prywatnym obywatelom Stanów Zjednoczonych za skonfiskowane kapitały, inwestowane w Rosji.

Nowa interwencja Prez. Roosevelta

LONDYN. (Obsł. wł.) W-g ostatniej wiadomości Prezydenta USA Franklin Roosevelt wrócił się ponownie do rządów fińskiego i sowieckiego, domagając się, by obie strony wyrzekły się bombardowania miast otwartych. Prezydent Roosevelt domaga się natychmiastowej odpowiedzi.

Wartość paktu nieagresji między dużym państwem i małym

STOCKHOLM (Elta). Według wiadomości Havasa, cała prasa szwedzka potępia politykę sowiecką, jaka prowadzona jest wobec Finlandii. Pisma porównują obecne metody sowieckie do z metodami Hitlera. „Socjaldemokraten“ wyraża powątpiewanie w moskiewskie uczucia pokoju i sprawiedliwości. „Svenska Dagbladet“ oświadcza: Szwecja pozbyła się jeszcze jednej iluzji, bo dostała nową lekcję o znaczeniu paktu nieagresji pomiędzy dużym a małym państwem.

Zmiana rządu w Finlandii Min. Tanner formuje nowy rząd

LONDYN. (kor. wł.). Południowe pisma londyńskie donoszą, że rząd fiński, ustąpił. Misję tworzenie nowego rządu Prezydent republiki Fińskiej powierzył min. Tannorewi.

Jeszcze o godz. 2 w nocy poprzedni rząd fiński, jak donoszą do Londynu z Helsinek, obradował nad sytuacją, zaś o godz. trzeciej zapadła decyzja o poddaniu się do dymisji.

W londyńskich kołach politycznych przypuszczają, że zmiana rządu w Finlandii zapowiada przerwanie działań wojennych i wszczęcie rokowań z Moskwą.

Jednocześnie dzienniki londyńskie donoszą, że Sowiety odrzuciły mediację Prezydenta Roosevelta, jako spóźnioną. W odpowiedzi sowieckiej, udzielonej ambasadorowi amerykańskiemu w Moskwie rząd ZSRR zaznacza, że nie wierzy, by takie pośrednictwo mogło odnieść realny skutek.

W-g doniesień z Helsinek dymisja gabinetu Kajandera nastąpiła w związku z nowym ultimatum sowieckim, która miało być doręczone o północy rządowi fińskiemu.

W-g tej wiadomości Sowiety zażądały natychmiastowej dymisji rządu, grożąc w przeciwnym razie zrównaniem Helsinek z ziemią.

W-g tychże wiadomości, otrzymanych w Londynie, o godz. 9 rano, lotnictwo sowieckie dokonało ponownego nalotu na fińską stolicę. Tym razem jednak żadnych bomb nie zrzucono.

Komunikaty angielskie mówią o setkach zabitych i rannych.

Konkurencyjny rząd fiński w Terioki

LENINGRAD. (kor. wł.) 1.XII o godz. 4 p. p. sowiecka agencja telegraficzna „Tass“ ogłosiła następujący komunikat:

W fińskim mieście Terioki powstał dziś nowy rząd demokratycznej republiki fińskiej, złożony z przedstawicieli lewicowych partii. Po stronie nowego rządu stanęły oddziały zrewoltowanych żołnierzy fińskich. Premierem oraz ministrem spraw zagranicznych został Otto Kusinen, zastępcą i ministrem skarbu Maury Rosenberg, ministrem dla spraw Karelii Paave Lehtinen i inni.

Nowy rząd ogłosił przez radio deklarację do narodu fińskiego, w którym wzywa naród do walki z rządem białej Finlandii. Deklaracja mówi również o tym, że w całym szeregu miejscowości wybuchły już powstania przeciwko białym władcom Finlandii. Wobec tego rząd demokratycznej republiki fińskiej postanowił zwrócić się do Związku Sowieckiego z prośbą o poparcie go w jego walce z rządem Tannera.

W drodze do zwycięstwa

Przemówienie premiera Daladier

Daladier wygłosił wczoraj w Izbie Deputowanych przemówienie, w którym poruszył m. in. następujące zagadnienia:

Nasi żołnierze wiedzą czego bronią; tego, co w nich jest szlachetnego, wolnego, określonego miłością i sprawiedliwością, tego, co jest ludzkie. Już niemal od 3 miesięcy nasze siły są w kontakcie z wrogiem. Na lądzie nasza armia już wykazała swą wartość. Na umocnionych pozycjach, z dniem każdym armia nasza zaznacza swą wyższość. W powietrzu nasze i brytyjskie lotnictwo z przewagą staje przeciwko samolotom wroga. Wreszcie na morzu okręty francuskie i angielskie paraliżują ataki niem. łodzi podwodnych. Oto dlaczego Niemcy raz jeszcze złamały swe przyrzeczenia i jęły się wojny minowej, zatapiającej zarówno okręty francuskie i angielskie, jak też kraje neutralnych.

Wojna ta jest wojną o nasze bezpieczeństwo; naszą wolność. Została ta wojna nam narzucona nie przez agresję niemiecką wobec Polski, a przez systematyczne dążenie narodowych-socjalistów do panowania w Europie. Nasza armia może zagrozić drogę wszelkim próbom inwazji. Prowadzi się energiczna, uparta akcja w kierunku zbliżenia zwycięstwa, oszczędzając jednak krwi i męki ludzkiej.

Następnie Daladier podkreślił odpowiedzialność Niemiec za wojnę, a dalej stwierdził, że we Francji panuje jedność poglądów co do celów wojny; moralne siły Francji są nietknięte. Po podkreśleniu braterstwa i wspólnoty celów francusko-brytyjskich, Daladier oświadczył, że w sześć miesięcy po zajęciu Pragi, Niemcy napadły na Polskę.

Armia polska zmiażdżona wskutek liczebnej i technicznej przewagi wroga, zaczęła się dźwigać, gdy 16-go września Rosja Sowiecka uniemożliwiła jakkolwiek opór polski. We wrześniu terytorium Polski zostało podzielone między Niemcami a Sowietami, przy czym etniczną większość Polaków przyłączono do Niemiec. Stworzony został nowy rząd polski i nowa polska armia szykuje się do walki aż do wspólnego zwycięstwa obok żołnierzy franc. i bryt. Daladier omówił dalej wspólny gospodarczy program franc.-ang., oparty na olbrzymich zasobach materialnych obu mocarstw.

Na zakończenie Daladier oświadczył m. in. co następuje: Walczymy uparcie i myślimy jedynie o tym, jak osiągnąć cel — zwycięstwo z najmniejszymi stratami i mękami. Odpowiemy ciosem na cios. Jeżeli wróg będzie rany pierwszy oficer motowca „Piłsudski“ porucznik Burhard.

Angielskie dementi

LONDYN. Biuro Reutera ogłosiło dziś oficjalne dementi, zaprzeczające wiayomości „Popolo d'Italia“, o rozmowie ministra Halifaxa z polpredem ZSRR. Majskim, podczas której minister Halifax miał oświadczyć, że W. Brytania nie ma zamiaru wtrącania się do konfliktu fińsko-sowieckiego.

Zerwanie komunikacji

STOCKHOLM. (Elta). Ogłoszono, że komunikacja powietrzna między Helsinkami a Stokholmem została przerwana.

Funt spadł

KOPENHAGA. (Elta). Wiadomość o wojnie fińsko-sowieckiej podziałała na giełdę w Kopenhadze ujemnie. Funt angielski spadł z 20.32 na 20.19.

Koszty wojny w Anglii

LONDYN. 30 XI. Deficyt tegoż roczny w związku z wojną wyniesie miliard funtów. Deficyt ten będzie pokryty przy pomocy pożyczek wewnętrznych.

Napężenie stosunków rumuńsko-węgierskich

BUDAPESZT. (Elta). Polityczne koła węgierskie donoszą, że w stosunkach rumuńsko-węgierskich znów nastąpiła nieprzychylna zmiana. Tę sytuację mogliby zmienić tylko ministrowie spraw zagranicznych obu krajów.

Niemcy nie mobilizują Polaków?

BERLIN. (Elta). Dementując doniesienia zagranicy o mobilizacji zarządzanej przez Niemców w okupowanej Polsce DNB zaznacza, że według ustaw niemieckich mężczyźni obcych narodowości w tym i polskiej, nie będą przymowani do wojska. Przed rokiem w Czechach uchylono obowiązek służby wojskowej obecnie i Polacy zwalniani są do tej powinności.

Epidemia w „rezerwacie“

W „rezerwacie“ żydowskim utworzonym przez Niemców w województwie lubelskim wybuchła groźna epidemia tyfusu plamistego. W rezerwacie panuje dotkliwy brak środków leczniczych i całkowity brak szpitali, tak że nawet dostateczna liczba lekarzy - Żydów, przesiedlonych do „rezerwatu“ jest bezsilna w zwalczaniu epidemii.

Z załogi „Piłsudskiego“ zginął tylko kapitan

Z Londynu donoszą, że katastrofa motorowca „Piłsudski“ pociągnęła za sobą tylko jedną ofiarę, a mianowicie s. p. kapitan Mamerta Stankiewicz, którego uroczysty pogrzeb odbył się w Londynie.

Ponadto jest dwudziestu kilku rannych m. in. odniósł ciężkie rany pierwszy oficer motorowca „Piłsudski“ porucznik Burhard.

Ponure echo bombardowania Warszawy

WARSZAWA. (Elta). DNB komunikuje, że w Warszawie na ulicy Bonifacjusza, gdy obok przejeżdżał samochód ciężarowy, runął mur, który zawałił chodnik i pół ulicy, 6 osób zabił i dwóch ranił.

Co piszą inni?

— Zmierzch złudzeń pokojowych w Anglii. Prasa angielska wiele pisze ostatnimi czasami o wzroście nastrojów wojennych w Anglii. Pomimo fiaska belgijsko-holenderskich propozycji pokojowych, byli jeszcze w Anglii optymiści, którzy wierzyli w rychłe zawarcie pokoju. Obecnie jednak pod wpływem wiadomości o minach pływających wyrzucanych przez samoloty niemieckie dokoła wybrzeży angielskich, powstała w Anglii fala oburzenia i twarda decyzja doprowadzenia wojny z Niemcami do zwycięskiego końca. Neutralni obserwatorzy są zdania, że Anglicy nie cofną się przed największymi ofiarami, byle by tylko wygrać wojnę. W związku z tym każde pośrednictwo skazane jest na niepowodzenie. Anglicy są narodem upartym i obdarzonym silną wolą.

Niemniej ważne wieści dochodzą z Budapesztu. Jak przypuszcza prasa włoska, półwysp Bałkański stanie się wkrótce areną nader ważnych wypadków. Prasa włoska poświęca wiele uwagi sprawom węgierskim.

Tymczasem prasa belgijska proponuje stworzenie Ligi państw neutralnych. Prasa proponuje rządowi Belgii wzięcie na siebie inicjatywy w sprawie utworzenia takiego bloku.

„Francja będzie walczyła chociażby wojna miała trwać lat... 30”. Wojna współczesna nie wyszła jeszcze ze stadium „walki słów”. Proroków, przepowiadających rychły koniec wojny, straszliwie oblał zimną wodą jeden z ministrów francuskich. Oto co piszą na ten temat dzienniki paryskie:

Minister zaopatrzenia Paul Dautri w rozmowie z dziennikarzami oświadczył, że Francja gotowa jest prowadzić wojnę nawet 15 czy 30 lat.

„Obowiązkiem moim, powiedział minister, jest dostawa materiałów, niezbędna dla ministerstwa wojny, floty i lotnictwa. Nie ma obecnie we Francji żadnej fabryki, która by nie pracowała na potrzeby wojny. Natężenie pracy jest olbrzymie. Po upływie paru miesięcy będziemy w stanie prowadzić wojnę nawet chronicznie. Dotychczas rząd francuski upaństwowił 1700 fabryk. Reszta jest wolna, ale pracuje pod moją kontrolą. Jeżeli pracuje źle, wołam właściciela fabryki i mówię mu: Panie! Pańska fabryka pracuje źle. Upaństwowiamy ją, tj. produkcję, robotników i majstrów, ale nie pana.

Dotychczas było jednak takich wypadków bardzo niewiele. Mamy pozatym pełne poparcie ze strony robotników. A trzeba dodać, że mężczyźni pracują obecnie po 18 godzin na dobę, a kobiety po 11 i 12 godzin. Pracują dobrze, ponieważ sami zdają sobie sprawę z celowości takiej pracy”.

Miejmy nadzieję, że słowa te są w pierwszym rzędzie obliczone na zastraszenie Niemiec, którym nie uśmiecha się nie tylko trzydziestoletnia, ale nawet trzyletnia wojna. Rykoszetem jednak min. Dautri trafia w cały świat. Od 15 do 30 lat! Ładna perspektywa!!

Sprostowanie

Przy tłumaczeniu tekstu litewskiego wezwania do uchodźców zamieszczonego we wczorajszym numerze wkradła się nieścisłość, a mianowicie jak się okazuje Komitet Pomocy Uchodźcom nie jest instytucją jeszcze zalegalizowaną, a jedynie w trakcie legalizacji i „działającą” za wiedzą władz litewskich i pod opieką Litewskiego Czerwonego Krzyża i Międzynarod. Czerw. Krzyża w Genewie.

Pierwsze 48 godzin wojny fińsko-sowieckiej

Pierwszą wiadomość o wybuchu działań wojennych na granicy fińsko-sowieckiej podało radio w Helsinkach koło południa. Pierwszy wojenny komunikat sowiecki, nadany przez urzędową agencję „Tass” ogłoszony został dopiero koło godziny 11 w nocy. W Z.S.R.R. było już więc, według czasu moskiewskiego, daleko po północy. Tym niemniej we wszystkich fabrykach i przedsiębiorstwach odbyły się wiece.

Istnieje różnica między komunikatami fińskim a sowieckim. Komunikat fiński twierdzi, że wojska sowieckie zaatakowały Finlandję na lądzie, morzu i z powietrza bez uprzednich wystąpień fińskich, komunikat „Tassa” twierdzi, że wręcz przeciwnie, nocy poprzedzającej atak sowieckich sił zbrojnych, miał miejsce szereg ataków patroli fińskich na rejon graniczny czerwonej armii. Tak np. z., według komunikatu sowieckiej agencji, o godz. 2 w nocy z 29 na 30 listopada oddział fiński zaatakował sowiecką załogę graniczną w pobliżu miejscowości Kicinee na północnym brzegu jeziora Ładoga. O godz. 3 min. 15 oddział fiński ponownie zaatakował strażę sowieckie w pobliżu miejscowości Kuosermiaki. 10 żołnierzy wzięto do niewoli. O godz. 4 nad ranem 2 bataliony żołnierzy fińskich zaatakowały strażę czerwonej armii w pobliżu miejscowości Pjermovieje. Atak został odparty. Wobec tych aktów prowokacji, brzmi komunikat sowiecki, siły lądowe, lotnicze i morskie wojskowego okręgu leningradzkiego otrzymały polecenie wszczęcia natychmiastowej akcji. Na przesmyku Karelskim wojska sowieckie posunęły się na 10 — 15 km w głąb terytorium fińskiego. Na odcinku Pietrozawodzkim wojska sowieckie zajęły miejscowość Kuokela i osiągnęły miasta Terioki. Flota powietrzna zbombardowała objekty wojskowe w Helsinkach i Malmö.

Wczoraj rano w Helsinkach ogłoszono komunikat, z którego wynika, że flota sowiecka zajęła jedną z wysp oraz ostrzelała z ciężkich armat niektóre inne wyspy zatoki fińskiej oraz ufortyfikowane wybrzeża lądowe.

Z doniesień prasy zagranicznej wynika, że ludność stolicy Finlandii wykazała równowagę i spokojną postawę, mimo że pierwszy atak lotniczy był niespodzianką. „Akurat, pisze sprawozdawca „Daily Express”, odbierałem telefon, kiedy telefonistka z równowagą głosem

uprzedziła, że nad Helsinkami sypią samoloty sowieckie, które zrzucają bomby. Publiczność szybko schowała się do schronów. Panika powstała jedynie wśród dzieci i kobiet. Jedna 500 funtowa bomba lotnicza spadła w pobliżu gmachu półpredzta sowieckiego. Druga, mniejsza, spadła w pobliżu szkoły niemieckiej, której dyrektor został poważnie rauny.

W godzinach popołudniowych rozpoczęła się planowa ewakuacja stolicy. Wywożono pociągami i autobusami kobiety, dzieci i starców. Ewakuacja odbywała się bardzo sprawnie.

Ewakuowano zostało również z Helsinek do jednej z podmiejskich dzielnic poselstwo Stanów Zjednoczonych.

Stolica Finlandii, pisze korespondent „Sveuska Dageblad” przeżyła noc grozy. W nocy, kiedy odbywała się dalsza ewakuacja ludności cywilnej, miasto oświetlały łuny pożarów, wzniesione przez bomby zapalające.

Wiele mieszkańców stolicy w obawie przed nowymi nalotami samolotów bombowych szukało schronienia w okolicznych lasach. Niektórzy nocowali w nieoświetlonych schronach przeciwlotniczych.

Komunikat fiński stwierdza, że w wyniku bombardowań jest około 40 zabitych i 132 rannych.

Tegoż dnia, jak wynika z uzupełniającego komunikatu fińskiego, samoloty sowieckie zrzuciły bombami linie kolejowe oraz szosy. Szczególnie intensywnie bombardowano linię prowadzącą z Helsinek do Malmö. Według niesprawdzonych jeszcze wiadomości zbombardowane również zostało miasto Torioki.

Według doniesień z Londynu wojska fińskie na wielu odcinkach frontu odparły ataki sowieckie.

Inaczej naświetla przebieg

wojny wysłannik „Leningradzkiej Prawdy”, który nadesłał do swego pisma ze sztabu barwny opis wkroczenia czerwonej armii do Finlandii.

„Idą ciężkie, średnie i lekkie czołgi, przednie ciężkie czołgi łamią drzewa i torują drogę zmotoryzowanym oddziałom piechoty. Ze względu na topograficzne właściwości terenu szczególnie ciężkie zadanie spadło na barki oddziałów saperów. W ciągu półtorej godziny saperzy zbudowali przez rzekę Siostrę, na granicy fińsko-sowieckiej tak mocny most, że najcięższe czołgi mogły przez niego przejść.

Pierwszy ciężki czołg, torując drogę, łamię drzewa i wyjeżdża na szosę. Kierownik czołgu wie jednak, że szosy zostały uprzednio podminowane. Zwraca on bacznie uwagę na drogę. Nagle jednak następuje wybuch. Tankista w ostatniej chwili cofa potężny czołg, ratując tym samym życie”.

Natarciu czerwonej armii nie mogą zaszkodzić ani jeziora, ani przystolowe błota fińskie, na które Kajnard i inni władcy fińscy oraz Lew Zamorski tak bardzo liczyli”. — Kończy „Leningradzka Prawda”.

Wczoraj prezydent republiki fińskiej p. Kallio ogłosił w Finlandii stan wojenny.

Ponadto prezydent republiki fińskiej wydał obszerną odezwę, uzasadniającą stanowisko rządu fińskiego.

Dzienniki obszernie relacjonują o wrażeniu w państwach skandynawskich. W Oslo, stolicy Norwegii, odbyła się wielka demonstracja przyjaźni przed gmachem poselstwa fińskiego. Tłum odśpiewał hymny fiński i norweski. Wiele Norwegów i Szwedów zgłasza się do poselstw fińskich zapisując się na ochotników.

W Amsterdamie tłum wybił szyby w lokalu redakcji holenderskiego dziennika komunistycznego.

Emigranci nie potrzebują jechać do Kowna dla załatwiania formalności

W poniedziałek 4 bm. zostanie uruchomione Biuro Emigracyjne, które pośredniczyć będzie w załatwianiu spraw wyjazdu zagranicę obywateli obcych z terenu Wilna i okręgu.

Biuro Emigracyjne pośredniczy w uzyskiwaniu paszportów zagranicznych, wiz i t. d.

likwidacji stosunków majątkowych oraz pośredniczy w sprawach najmu pracy dla pracowników umysłowych.

Wszelkie informacje udzielane będą bezpłatnie. Biuro mieści się przy ul. Jakuba Jasińskiego 7 m. 1 Godziny przyjęć od godz. 9 do 14 30.

Jak znaleźliśmy się w Wilnie?

Większość dziennikarzy warszawskich wyjechała na wschód z polecenia ledwie utworzonego Ministerstwa Propagandy, na czele którego stanął woj. Grażyński. Nie zdołało owo ministerstwo rozwinąć żadnej działalności, to też otrzymało od ewakuowanych dziennikarzy zarobkową nazwę Ministerstwa Ewakuacji.

5-go września wyruszyło 65 dziennikarzy, następnego zaś dnia dalsza grupa, wśród której znaleźli się: nieodżałowanej pamięci redaktor „Muchy” s. p. Władysław Buchner, Wacław Grubiński z „Kuriera Warszawskiego”, Tadeusz Strzetelski, redaktor „Gońca Warszawskiego”, dwaj wiceprezysi Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich: Adam Romer z „Czasu” i Jerzy Nowakowski z „Dziennika Ludowego”, Roman Boski z „Robotnika”, sędziwy M. Goryński

b. długoletni przewodniczący Sądu Dziennikarskiego, W. Zaleski z „A B C”, Wacław Czarniecki z „Dziennika Powszechnego” i „Ostatnich Wiadomości”, Dzierżawski i Buszowa z Wicczoru Warszawskiego”, Henryk Liński z „Kuriera Polskiego”. W tym też pociągu znalazły się literatki p. p. Gojowczyńska z córką i Nalkowska oraz Berent.

Wyjazd z Warszawy znacznie opóźnił nalot dwugodzinny niemieckich samolotów. Lotnicy uszkodziли pod dworcem Gdańskim tory, które dopiero po paru godzinach zostały naprawione.

Pociąg wyruszył dopiero o 10-ej wieczorem z 8-godzinnym opóźnieniem i posuwał się w zupełnych ciemnościach niezmiernie powoli zatrzymując się długo na wszystkich stacjach.

rzucali bombami stacje, które dopiero co opuściliśmy, albo do których nie zdołaliśmy jeszcze dotrzeć.

Kiedy opuściliśmy Pilawę, zbombardowane tam zostały dwa pociągi, z których jeden był pociągiem sanitarnym, wiozącym rannych.

Długie postoje denerwowały podróżnych, pozbawionych wszelkich wiadomości. Zorganizowaliśmy więc „służbę informacyjną”. „Łapaliśmy” wiadomości radiowe przy głośnikach w mieszkaniach zawiadowców stacji i wypisywaliśmy je kredą, zdobywając gdzieś przez Czarnieckiego, na ścianie wagonu. „Biuletyn” ten cieszył się wielką popularnością i gromadził na stacjach nie tylko naszych współtowarzyszy podróży, ale i żołnierzy z mijających nas transportów.

Już jednak w Łaskarzewie, w odległości kilkunastu kilometrów od Warszawy, skończyła się nasza podróż koleją. Samoloty niemieckie ze stosunkowo nieznacznej wysokości obrzuciły pociąg bombami. Na szczęście żadna z nich nie trafiła. Przed

Posel amerykański bawił wczoraj w Wilnie i interesował się losem uchodźców

Wczoraj przybył do Wilna samochodem J. E. p. Owen Norem, posel nadzwyczajny i minister pełnomocny Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w Kownie. Towarzyszył mu wicekonsul U. S. A. w Kownie p. Mac Gowan.

Wizyta ta, jak nas prozono zaznaczyć, miała charakter nieoficjalny. Celem jej było przyjrzenie się, jak odbywa się niesienie pomocy uchodźcom.

W ciągu paru godzin swego pobytu w Wilnie min. Norem zwiedził 6 punktów kwaterunkowych Komitetu Pomocy Uchodźcom oraz 5 punktów żywnościowych tegoż Komitetu. Towarzyszyli mu: dr. Szeinius, delegat specjalny Litewskiego Czerwonego Krzyża na Wilno i okrąg wileński oraz p. Gilbert Redfern, delegat „Commission for Polish Relief, Inc. New York” („Komisja pomocy polskiej” z Nowego Yorku), której sekretarzem generalnym jest p. Maurice Pate, a członkiem — Herbert Hoover. Z ramienia Komitetu Pomocy Uchodźcom towarzyszyli posłowi amerykańskiemu przy tym zwiedzaniu pp.: dr. Petrusiewiczowa i dr. Pański. Dyplomata amerykański zwiedzał również analogiczne żydowskie instytucje pomocy uchodźcom.

Między innymi wszyscy wspomniani odwiedzili również internat dla dziennikarzy i literatów — uchodźców przy ul. Zygmuntowskiej 4—5. Byli tam powitani przez członków wydziału wykonawczego i oprowadzani po zorganizowanym właśnie lokalu. Ze szczególną uwagą i życzliwością wypytując się o potrzeby dziennikarzy uchodźców, goście ujawnili wiele serdecznego zainteresowania losem naszych kolegów po piórze.

Dyplomata amerykański pisze raport swój rządowi Stanów Zjednoczonych. A więc prezydent Roosevelt dowie się wnet dokładnie o losie uchodźców polskich w Wilnie, w Kownie i w całym państwie, p. min. Norem zwiadał bowiem wszystkie ośrodki pomocy uchodźcom polskim, a także informował się o tym, w jakiej mierze niesiona jest pomoc.

Podczas swego pobytu w Wilnie p. Norem interesował się tym wszystkim bardzo dokładnie, zaglądając, czy kwatery są dość przestronne, czy dobrze utrzymane, kosztował udzielanych uchodźcom posiłków i o wszystkim będzie szczegółowo nadał raportować rządowi U.S.A., który, jak się dowiadujemy, ujawnia losem uchodźców z Polski jak najżywczej zainteresowanie i pragnie im pomóc jak najwydatniej. H. L.

nami zostały jednak zniszczone tory i niewiadomo było, jak długo będziemy musieli czekać na posunięcie się o dalsze kilkanaście kilometrów. Podróż z Warszawy do Łaskarzewa trwała 38 godzin! Postanowiliśmy więc w kilku ruszyć wynajętymi furmankami dalej, by jak najszybciej dotrzeć do Lublina, a stamtąd do wyznaczonych miast, by rozpocząć służbę informacyjną przez wydawanie gazet i ulotek. Widzieliśmy na każdym kroku, jak brak gazet doskwierał ludziom.

O konie nie było łatwo. Bomby, słabe nerwy władz administracyjnych i organów bezpieczeństwa, wreszcie wiadomości, którymi rozbrzmiewało radio niemieckie z Wrocławia w polskim języku — wszystko to stwarzało nastroj, zniechęcający gospodarzy do opuszczania wsi. Znaleźliśmy wreszcie parę kilometrów od Łaskarzewa jednego gospodarza, który za sto złotych zgodził się zawieźć nas do Ryk.

18 kilometrów techaliśmy nocą w powodzi transportów woj-

Zakres działalności Komitetu Pomocy Uchodźcom

Dokończenie reportażu „W promieniach aktualnej akcji charytatywnej”

Zrobiony w międzyczasie wywiad z współdziałającym bezpośrednio z Wileńskim Komitetem Pomocy Uchodźcom, delegatem Litewskiego Czerwonego Krzyża p. Ignacym Szeiniusem zwalnia nas z obowiązku ponownego przytaczania ogólnych danych obrazujących całokształt akcji pomocy uchodźcom polskim.

Wiceprezesa Komitetu p. dr. Petruszewiczowa w toku rozmowy położyła właśnie nacisk na zasadniczą rolę, jaką odgrywa w tej mierze Litewski Czerwony Krzyż i żywy serdeczny stosunek do postulatów Komitetu jego delegata p. Szeiniusa. Pan Szeinius wpłynął na umiędzynarodowienie akcji i interesuje się jej tokiem. Dalej należy podnieść znaczenie wizyt w Wilnie delegatów Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Genewie i Norweskiego Czerwonego Krzyża w osobie p. A. Rörholla, oraz Komisji Hooverowskiej pp. F. Stephensa i Redferna oraz bliskie współdziałanie z Komitetem przedstawicieli amerykańskiego Jointu, niezwykle sprężystej organizacji żydowskiej. Wszyscy oni dokładnie zapoznali się z zakresem działalności Komitetu i jego potrzebom i uznali konieczność pomocy.

P. dr. Petruszewiczowa daje wyraz temu samemu przekonaniu, jak p. delegat Szeinius, że na rezultaty tych wizyt i raportów wysłanników tych organizacji charytatywnych nie będzie trzeba długo czekać.

Rzucmy zatem okiem na prace bieżące Komitetu, prowadzo-

Stolice Skandynawii dla uchodźców z Polski w Wilnie

(Koresp. własna)

Staraniem duńskiego towarzystwa „Ischo”, odbył się w Kopenhadze wielki koncert na rzecz uchodźców z Polski, przebiegający w Wilnie i Kownie. Całkowity czysty zysk w sumie 3000 koron oraz zebrań odzież przekazano KPCJ w Wilnie i Kownie.

Należy zaznaczyć, że w koncercie brali udział najwybitniejsi artyści opery królewskiej w Kopenhadze oraz znakomity baletmistrz polski, znany pód nazwiskiem Albert Gaubier, brat którego adwokat Z. z Warszawy przebywa jako uchodźca w Wilnie.

Jak nas informują, podobne imprezy na rzecz uchodźstwa polskiego mają być zorganizowane we wszystkich stolicach państw skandynawskich, również przy czynnym współdziałaniu artysty Gaubier. (G)

ne z pedanterią, niezawsze rozumianą i docenianą przez uchodźców, a już napewno nie zaspakajają rozmiarów ich potrzeb.

Otóż z pośród ponad 12 tys. zarejestrowanych uchodźców zaledwie 6 tysięcy objętych jest akcją wyżywienia i ponad 3 tys. akcją zakwaterowania.

W tym celu działa 45 punktów wyżywieniowych i kwaterunkowych Komitetu, oddanych pod opiekę różnych organizacji.

Wyżywienie jest skromne, gdyż wartość jego kaloryczna w ciągu całego dnia śniadanie, obiad (obecnie z 2 dań) i kolacja wynosi tylko 2300 kalorii, co jest normą średnią, z trudnością zaspakajającą potrzeby organizmu na dłuższą metę.

Komitet zdaje sobie z tego doskonale sprawę i bierze pod uwagę nieodzowną konieczność zwiększenia racyj żywnościowych, ale to nie leży w rąkach jego mocy.

W obecnej chwili — Komitet przygotowuje się do rozdziału głównie wśród kobiet i dzieci holenderskiego daru pod postacią ubrań, bielizny i obuwia. Jest tego, jak już wiemy 110 skrzyń i oczywiście marzyć nie można, że zaspokojone zostaną potrzeby znacznej części uchodźców.

Jeńcy z Niemiec poszukują rodzin

Z oficerskiego obozu jeńców w Oflag (Deutschland. Oflag X-a) poszukują rodzin: rtm. Karwacki ze Starogardu — żonę z Mineyków Karwacką; p. Werschner z Kowla — żonę Stanisławę; rtm. Cetnerowski Józef z Bydgoszczy — żonę Irenę, oraz rodziny w Wilnie: pp. Marii Reult, Zofii Mewesowej i Władysława Bogusławewicza z maj. Bogudzienskiego; oficerowie z pułku ułanów w Bydgoszczy: ppłk. Julian Arnold Russocki, rtm. Zygmunt Dulski, rtm. Józef Przeniewski, rtm. Mikosz, rtm. Grudzień; porucznicy: Pigłowski, Bieganowski, Trzebuchowski, Antonowicz, Bukowski — poszukują swych rodzin i krewnych.

Zbiórka książek dla uchodźców

Prosimy o składanie książek w następujących punktach:

1. Biblioteka Uniwersytecka, ul. Uniwersytecka 5, w godz. 9—15,
2. Biblioteka im. Tomasza Zana, ul. J. Jasińskiego 12,
3. Księgarnia Gebethnera i Wolffa, Mickiewicza 16,
4. Księgarnia Św. Wojciecha, ul. Dominikańska 4.

gów z Warszawy: S. Kapuścińskiego, A. Obarskiego i Rotherta, którzy rozpoczęli już wydawanie gazety. Ruszyliśmy więc zaraz następnego dnia dalej z zamiarem przystąpienia do pracy gdzie indziej.

Pojechaliśmy pociągiem na odkrytej platformie kuląc się z zimna w letnich paltach z jakim takim zapasem chleba.

Podróż znów trwała nieznośnie długo, urozmaicana częstymi bombardowaniami. W Rejowcu nasz pociąg skierowano na południe z powodu rozbicia torów bombami. W Zawadach na szczęście zatrzymaliśmy się w pewnej odległości od stacji, na którą spadły bomby. W Zamościu został trafiony wreszcie i nasz pociąg: jedna z 18 rzuconych na nas bomb zdruzgotowała dwa wagony, inna trafiła w pociąg sąsiedni, trzecia podpaliła stos podkładów tuż koło naszego pociągu. Kilka osób poniosło śmierć, kilkanaście odniosło rany.

Otrzymałmy w Zamościu informację, że władze stąd już zostały ewakuowane, musimy więc jechać dalej. Dostaliśmy się do

Przypatrując się przygotowaniam nabieramy przekonania, że niewątpliwie te pierwsze ubrania trafią do najbardziej potrzebujących. Komitet przeprowadza kontrole i skrupulatnie, może nawet, jak mniemają niektórzy uchodźcy za skrupulatnie interesuje się stanem zamożności i rozmiarami potrzeb swych penitentów.

— Jakież postulaty ma Komitet pod adresem uchodźców i społeczeństwa wileńskiego?

— Pani dr. Petruszewiczowa, która jest duszą i motorem całej akcji określa je mniej więcej tak.

Nie odrzucamy rzeczowej krytyki akcji, owszem prosimy o taką krytykę, prosimy o inicjatywę i współdziałanie z nami wszystkich kogo bezpośrednio i z tytułu zainteresowania ta akcja absorbuje. Rzeczowe postulaty przyjmować będziemy z wdzięcznością.

Jeśli chodzi o społeczeństwo wileńskie, które już tyle składało dowodów swej ofiarności i zrozumienia dla niedoli innych, to apelujemy o pomoc w zakwaterowaniu nieszczęśliwych rozbitków wojennych, oraz o ofiary w ubraniu i w obuwia.

Apel ten ze swej strony podtrzymujemy w całej rozciągłości.

B. W. Ś.

Rozwiązanie Wil. Izby Rolniczej

W dniu 27 listopada doręczony został prezesowi Wil. Izby Rolniczej p. Kamińskiemu dekret litewskiego Ministerstwa Rolnictwa o rozwiązaniu Izby i przekazaniu inwentarza i majątku Izbie Rolniczej w Kownie. W związku z tym wydelegowani przez Kowieńską Izbę Rolniczą urzędnicy przeprowadzają obecnie badanie ksiąg oraz przejmują urządzenia biurowe i majątek gotówkowy Izby Wileńskiej. Dotychczasowi urzędnicy Wil. Izby Rolniczej, których w biurze centralnym, nie licząc powiatów, pracowało około 60, nie otrzymują żadnego zaświadczenia o zwolnieniu z pracy, lecz tylko powiadomienie, że nie będą przyjęci ponownie do pracy w Izbie Rolniczej. Cały zakres działalności Wil. Izby Rolniczej na terenach przyłączonych do Litwy, przejmuje Izba Rolnicza w Kownie, która mianowała już na utworzone na tym terenie 3 powiaty około 20 agronomów z pośród miejscowych Litwinów.

F. L.

Czytajcie jedyny polski tygodnik „CHATA RODZINNA”

Włodzimierza i już następnego dnia mieliśmy rozpocząć pracę w porozumieniu ze starostą, kiedy w nocy starostwo zostało zlikwidowane. Odjechaliśmy za nim do Łucka, ale zaraz po wjeździe do miasta, rozkopano za nami ulicę, most na Styrcę polano smołą i naftą. Województwa już w tym mieście nie było.

Po krótkiej naradzie ruszyliśmy do Sarn kofimi, a właściwie pieszo, na wóz składając szybko skape nasze walizeczki.

W połowie drogi do Sarn dowiedzieliśmy się o wkroczeniu armii czerwonej w granice Rzeczypospolitej. Dalsza nasza podróż była już bezcelowa. Było to 18-go września.

Nie trudno było o załamanie psychiczne tego dnia.

Rozdzieliliśmy się na mniejsze grupy. Zostaliśmy we dwóch (z kol. H. Lińskim) i jedną z pań, którą okazała się nieoczekiwaną towarzyszką jako sanitariuszka i pełna wypalczności gospodyni. We trójkę dotarliśmy do Kólek, gdzieśmy przeżyli parogodzinną strzelaninę między

Wydawanie paszportów krajowych

Z zarządzenia M. stwa Spraw Wewnętrznych, zaczęto już w okręgu wileńskim wydawać paszporty krajowe.

Do 10 grudnia r. b. otrzymają paszporty krajowe mieszkańcy pow. święciańskiego. Przy wydawaniu paszportów w pow. święc. pracuje 90 osób.

W Wilnie wydawanie paszportów rozpocznie się 15 grudnia, Czynnych będzie 20 punktów wydawania paszportów. (N)

Eksport lit. przez Wilno

Jak podaje „Laikas”, na litewsko-sockiej konferencji kolejowej w Kownie układano się m. in. co do możliwości skierowania tranzytu litewskiego przez ZSSR, Cześć eksportu lit. mogłaby przy tym kierować się przez Wilno, Mińsk do Odessy, a stamtąd okrętami na Bliski Wschód i do in. krajów. Przed tym wypadnie rozstrzygnąć pewne kwestie techniczne. (N.)

W jakim celu?

Koncentracja wojsk niemieckich w protektoracie

LONDYN. (Elta). Korespondent „Times” z Belgradu donosi, że obecnie w protektoracie czesko-morawskim stacjonuje 250 tysięczna armia niemiecka. W liczbie tej oprócz wojska regularnego znajduje się również i oddziały policji i SS.

Według zdania korespondenta

pisma liczba skoncentrowanego tu wojska budzi pytanie, w jakich celach, gdyż normalne warunki tak dużej armii nie wymagają, a poza tym cała granica protektoratu jest silnie obsadzona przez wojsko. W samej Pradze znajduje się 70 tysięcy wojska.

Niemcy utracili przeszło połowę łożni podwodnych

PARYŻ. (Elta). Według oświadczenia marynarki wojennej Campinchi udzielonego prasie, wojna łożni podwodnych nie wyrządza sprzymierzeńcom wielkich szkód.

Niemcy rozpoczęły wojnę z 50 względnie 55 łożniami podwodnymi, dotychczas według danych sprzymierzeńców zatopiono już 30 jednostek, czyli Niemcy utracili połowę swych łożni podwodnych. W roku 1919 Niemcy posiadali 150 łożni podwodnych, a sprzy-

mierzeńcy zatopili tylko 21 czyli 14%.

Między innymi minister oświadczył, że przez pierwszych 70 dni skonfiskowano przeznaczonych dla Niemców: 85.742 tony produktów spożywczych i paszy, 110.653 ton surowców przemysłowych, 35.000 ton opali płynnego, 240 ton broni itd. W portach państw neutralnych z 500 jednostek handlowych posiadanych przez Niemcy, zablokowanych jest 350, pojemności 1 miliona ton, na ogólny tonaż Niemców półtora miliona ton.

Niemiecki plan wojenny

przewiduje wzmocnienie akcji na morzu i w powietrzu

LONDYN. (Elta). „Sunday Dispatch” pisze o niemieckim planie wojennym przeciwko sprzymierzeńcom. Plan ten jest owocem narad Hitlera z generalicją wojska niemieckiego.

Na naradzie zwyciężyli sronnicy wojny ekonomicznej, morskiej i powietrznej, tak że na froncie zachodnim nie będzie znacniejszych walk. Na wiosnę rozpoczną się na szerszą skalę naloty lotnictwa niemieckiego na miasta nadbrzeżne i fortyfikacje. Narazie samoloty niemieckie będą kontynuowały szereg mniejszych wypadów, by działać na nerwy brytyjskie. Wkrótce zostanie wznowiona wojna łożni podwodnych i min, przeciwko angielskim okrętom wojennym, statkom handlowym oraz okrętom państw neutralnych.

Jerzy Garda w Wilnie

Przybycie Jerzego Gardy do Wilna, to sensacja artystyczna w całym tego słowa znaczeniu. Nie dziw też, że ruchliwa dyrekcja teatru na Pohulance wyzyskała natychmiast sposobność, aby mistrza, którego wojna zaskoczyła w Polsce zaprosić na koncert. Koncert ten odbędzie się w poniedziałek 4-go grudnia i stanie się niewątpliwie rzadką w dzisiejszej sytuacji wojennej okazją do rozkoszowania się rozległą skalą bogactw jednego w swoim rodzaju głosu polskiego śpiewaka, który obok Jana Kiepury jest od kilku lat ambasadorem muzyki polskiej na obczyźnie.

skowych, samochodów prywatnych uchodźców z Warszawy oraz licznych rowerzystów — ewakuujących się policjantów.

Spędziliśmy cały dzień w Chrustrem pod Rykami w oczekiwaniu na wynalezienie i wynajęcie wozu. Przez cały dzień bez przerwy trwały naloty. Nie ustawał huk wybuchów bomb, któremu od godz. 3-ej po południu towarzyszyły wybuchy pocisków z płonącego pociągu z amunicją. Wieczorem wyleciały tu w powietrze magazyny z amunicją w Stawach. Siła wybuchów amunicji była tak wielka, że w odległości około 10 km. od Stawów pęd powietrza dosłownie targnął nami, a błysk oślepił.

Wlokąc się furkami, wreszcie w wojskowym samochodzie ciężarowym dotarliśmy w nocy do Lublina. Płonęło tu parę domów po ostatnim nalocie. Chodniki były usłane warstwą szkła. Lublin wydawał się opuszczonym miastem. A jednak we wnękach bram kulili się zniechęceni strażnicy OPL i czuwali.

Odnaleźliśmy tu trzech kole-

M. Krzpekowski

b. red. „Dziennika Powszechnego”.

KRONIKA

Grudzień
2
Sobota

Dziś: Biblianny
utro: Franciszka Ks.

Wschód słońca — 7 m. 22
Zachód słońca — 4 m. 55

Dyżury aptek:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki:

Nalecza (Jagiellońska 1); S-ów Augustowskiego (Kijowska 2); Romeckiego i Zielańca (Wileńska); Frumkina (Niemiecka 23); Rostkowskiego (Kalwaryjska 31)

Poza tym stale dyżurują następujące apteki: Paka (Antokolska 42), Szantyr (ul. Legionów) i Zają zkowski (Mitoldowa 22).

— **Roraty:** 1) W niedzielę 3.XII b. r. odbędzie się roraty Chrześc. Służby Żeńskiej w kościele Św. Jana o godz. 6 rano. 2) Roraty Dozorców Domowych będą odprawione w kościele oo. Franciszkanów o g. 6 rano w niedzielę 10 grudnia. 3) Roraty robotników i rzemieślników chrz. będą odprawione w Katedrze w niedzielę 17 grudnia o godz. 6.30 rano. 4) Roraty rzemiosła i cechów odbędzie się w niedzielę 17 grudnia o g. 6.30 rano w Bazylice Metropolitalnej, Kazania wygłosi ks. kap. Al. Mościcki.

— **Komornicy sądowi rozpoczęli już pracę.** W Wilnie wyznaczono dwóch komorników: pp. Kersnauskasa i Śarauskasa. Przejmują oni urzędy od komorników polskich. (N.)

— **Pierwsze sprawy cywilne** były rozpatrzone w Sądzie Grodzkim w Wilnie. Rozpatrzone 6 spraw. (N.)

— **Sędzią Wydziału Hipotecznego w Wilnie** został sędzia Pr. Ckaila. Wydział Hipot. rozpoczął już działalność. Archiwum hipoteczne znaleziono w całości, lecz w nieładzie. (N.)

— **Ekspertem-tłumaczem przy Sądzie Okręgowym** dla zaświadczenia tłumaczeń dokumentów jest mianowany Dr Józef Paiaujis, który ma godziny przyjęcia od 10—2 w gmachu sądowym, pokój 101 i przy ul. 3-go Maja 9—13 w godz. 4—6.

— **Dyrektorem Lombardu Miejskiego w Wilnie** mianowany został p. J. Kareckas b. kierownik kontroli nad produkcją państwowych majątków wartościowych. (N.)

— **Do Wilna przybyli przedstawiciele Izby Pracy** w celu zapoznania się z warunkami stworzenia dla robotników klubów kulturalnych. (N.)

— **Biuro podróży Lit. T-wa Turystycznego** rozpoczęło z dniem 1 grudnia swą działalność (ul. Mickiewicza 16-a). Bilety kolejowe zagranicę narazie będą jednak sprzedawane w Kowieńskim biurze podróży tegoż T-wa. (N.)

— **Instytucje Kredytowe** istniały w Wilnie przed wojną w liczbie 24. Zaledwie kilka z nich miało swe centrale w Wilnie. Mają one wznowić swą działalność. (N.)

— **W sądach tylko po litewsku.** W sądach Okręgowym i Grodzkim w Wilnie zmieniono już napisy polskie na litewskie. W salach posiedzeń sądowych umieszczono godła Pogoni. Przyjmuje się podania tylko w jęz. litewskim. Na posiedzeniach sądów też używa się tylko jęz.

litewskiego. Do nieznanących jęz. litewskiego osób przydziela się tłumaczy. (N.)

— **Nowe parowozy.** W Wilnie i okręgu przejęto stosunkowo bardzo małą liczbę parowozów i wagonów. W związku z tym, dał się odczuć brak taboru kolejowego. W tych dniach oczekuje się przybycia do Kowna nowych parowozów, obstalowanych w zakładach Skoda jeszcze przed wojną. (N)

—*—

TEATR I MUZYKA

Teatr Miejski na Pohulance

— Dziś, w sobotę dn. 2 grudnia o godz. 17 ej „KREWNIKI” — świetna komedia w 4 aktach Michała Bałuckiego, obfitująca w szereg zabawnych sytuacji, z udziałem ulubieńców publiczności: St. Perzanowskiej, Kurnakowicza i Chmielewskiego w rolach głównych. Reżyseria — dyr. Kiełanowski. Oprawa dekoracyjna W. Djejskiego.

— **Poranek niedzielny.** Jutro, w niedzielę dn. 3 XII ukaże się po raz pierwszy o godz. 12 — doskonała komedia współczesna Harta i Kaufmana p. t. „CIESZYMY SIĘ ŻYCIEM” z udziałem: Perzanowskiej, Kurnakowicza i Chmielewskiego.

Teatr muzyczny „Lutnia”

— Dziś po raz pierwszy grana będzie komedia muzyczna Bus Fekete „TRAFIKA PANI GENERALOWEJ”, do której muzykę napisał S. Konter.

— **Poranek niedzielny.** Jutro o g. 12 w południe operetka „WIENIEŃSKA KREW”.

Teatr „Rewia” Światowid

— Dziś i dni następnych ciesząca się wielkim powodzeniem rewia „Biblioteka miłośców” z Adą Owidzką, Zelmową, Lasonem i In.

Codziennie 2 przedstawienia: o g. 4.15 i 6.15.

Teatr dla dzieci

„Czerwony Kapturek”

Piękna bajka p.t. „Czerwony Kapturek” ukaże się dwa razy o 11 i 13 w niedzielę dn. 3 grudnia. W przygotowaniu „Sw. Mikołaj na Podhalu”. Bilety do nabycia w kasie przy ulicy Mickiewicza 9.

Nieuchwytna banda

Przed dwoma tygodniami 6 uzbrojonych bandytów, jak już o tym donieśliśmy, dokonano napadu na mieszkanie właściciela folwarku Montwiliszki pod Ejszyszkami.

29 b.m. wydarzył się identyczny napad we wsi Możejki, pod N.-Wilejką. 6 uzbrojonych bandytów wtargnęło do mieszkania Praniewicza, steroryzowało domowników i obrabowało mieszkanie. Bandyci zaprzęgli konia poszkodowanego i odjechali. Zachodzi przypuszczenie, że była to sprawa tej samej bandy.

Nauka i Wychowanie

„Instytut Nauki Języków” (dawn. Germanistyki) Wielka 2 m. 1. Nowe przybliżone kursy języka litewskiego, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego od 1 grudnia

Kursy Gimnazjalne i Licealne Sekcji Szk. Sr. Z. N. P. są czynne. Zapisy do wszystkich klas codziennie w g. 16—18. Lokal: Gimnazjum Osadników, Żawa na 21.

Litewskiego lekcji udzielam. Grupami lub pojedynczo. Tanie i szybko. Teoria i praktyka. Zgłaszać się: ul. Wingry—Zdrojowy 4—1.

Złote — lity

Relacja złotego do lita jest wiadoma. Do 300 złotych banki i kasy wypłacają 50 centów za złoty, ponad 300 — 40 centów.

Powszechną ciekawość budziło jak to będzie w praktyce, przy okienkach wymiany, czy będą stosowane jakieś wyjątki do osób, które powiedzmy złożyły do wymiany o kilka, czy kilkanaście złotych więcej niż 300.

Aby więc ludzie w następnych dniach wymiany nie tracili na próżno czasu i nie zabierali niepotrzebnie czasu urzędnikom, ko munikujemy, że zarządzenie Ministra Finansów ma pełne zastosowanie praktyczne, to znaczy, że kto złożył np. 300 złotych, to otrzymuje za nie 150 litów, kto zaś złożył 301 zł. ten otrzyma tylko 120 litów i 40 centów. (wł.)

P. S. Przy tym wyjaśniamy, że Bank Towarzystw Spółdzielczych (a nie Bank Spółdzielczy, jak podaliśmy dnia 30.XI) ul. Mickiewicza 29 będzie wypłacał również tym, którzy zdeponowali w punktach na ul. Dobrej Rady, Jasnej 4, Moniuszki 5.

Napad na Zwierzyńcu

Na Zwierzyńcu, przy zbiegu ul. Gedyminowskiej i Litewskiej dwóch uzbrojonych osobników zatrzymało wracającego do domu Jana Halickiego i pod groźbą rewolwerów, zrabowało pieniądze. Napastnicy zbiegli. (c)

Lekarze

Dr. G. Wolfson
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
Przyjmuje chorych 10—12 i 6—7
Wilno, Wileńska 7, tel. 10-67

Praca

Dypl. handlowiec z praktyką, znający jęz.: litewski, rosyjski, niemiecki, polski — poszukuje pracy. Wymagania skromne. Oferty kierować. Nr 8356.

Potrzebna numerowa. Złotociśnię hotel „Giedimino” (b. „Emitaż”) — ul. Bisk. Bandurskiego 4. 8338

Lokale

Mieszkanie 15-pokojowe w centrum miasta do wynajęcia. Nadaje się na biuro, sklepy lub większe przedsiębiorstwa. Inf. rmacje od godz. 8 do 10 i od 3—5 telefonicznie 279.

Pokój umeblowany z osobnym wejściem do wynajęcia, Uniwersytecka 2—1 8306

Lokal z kilkunastu pokoi potrzebny. Mickiewicza lub okolice. Zgłoszenia do Kurjera — Żukowska. 8313

Mieszkania 5—6 pokoi, wszelkie wygody, słoneczne, ciepłe, do wynajęcia. Można z umeblowaniem. Tartaki 19 (róg Ciasnej)

Pokój umeblowany z osobnym wejściem. wygodami — do wynajęcia Subocz 6a m. 9. 835J

Różne

Wielka Majewska-Stelmachowska z dziećmi za wiadania męża, że jest w Litwie. Suriski dykt Serżiński's paś as. 8316

Zgubione dni. 30 XI tymczasowe zaświadczenie tożsamości na imię Stanisława Kosiorka — unieważnia się 8327

Znaleziono portmonetkę z niedużą ilością pieniędzy. Do odebrania: ul. Mostowa 9, sklep.

Mleka większą ilość potrzebną z dostawą do Wilna—W Pohulanka 19 mleczarnia W. Czechowicza. 8358

Podania w języku litewskim, tłumaczenia dokumentów, umów oraz wszelkich tekstów na język litewski. Biuro „Pigus Patarnav mas”, ul. Sw. Filipa 1—20 (naprzeciw kościoła Św. Jakuba). Ceny dostępne. 8601

Tłumaczenie szyldów na język litewski. Poprawnie — tanio. Biuro tłumaczeń „Pigus Patarnavimas” — Sw. Filipa 1—20 8501

Poszukiwanie zaginionych

Poszukiwani:

Malanowicz Włodzimierz, 82 p. p. leg. komp. wart.

Zygmunt Cedro i Jerzy Krajewski z Gdyni.

Henrici Igor

Łuczun Józef, kapr., składnica uzbrojenia O. W. Wilno, 9.IX pod Tomaszowem Mazow.

Rawicz-Mystowski Mieczysław z armii gen. Bortnowskiego.

Tyborowski Marian z armii gen. Bortnowskiego.

Dr I. Elterman z Warszawy.

Dr R. Berman z Warszawy.

Bendarski Henryk.

Witak Ignacy, sierżant rezerwy 5 p. p. leg.

Borys Bałkański, Maria Błońska, stud. z Warszawy.

Kretowicz Cwał z Wołożyna, ostatnio w Lidzie, urzęd. gmin.

Plk. Hukało-Horawski Kazimierz, 13 p. ul.

Maria Strzałkowska, zam. ostatnio w Warszawie, przy ul. Święciańskiej 22—14.

Kondracki Józef, strz. 6 p. p. leg. 1 komp.

Pawłowscy Antoni, Halina, Zdzisław i Janusz, z Jedlni, pow. Radom.

Miszkowicz Norbert, 151 esk. lotn. Porubanek, szofer auta radiowego.

Sokołowska Anna z Abgarowiczów z Pustelnika pod Warszawą.

Kukulowa Karolina z Rubików z Ożarowa pod Warszawą.

Dziemidko Michał, medyk, pchr. szkoły sanit. w Warszawie, kadra zapas. 2 szpitala okr. w Lublinie.

Synowiecka Wanda, we wrześniu przebywała w m. Tatarszczyzna, p-ta Kraśne n/Uszą.

Rybicy.

Deutchmanowa Wanda.

Łagun Michał, topograf W. I. G., (ostatnio pod Kowlem).

Sot Irena z Warszawy, Towarowa 44—46.

Jondzel Wiktor Jan 1 P.A.L.

Mackanec Kazimierz 5 p. p. leg. 2 komp.

Mackanec Witold, 85 p. p. leg.

Kowalewski Sylwester, 1 p. p. leg. 2 komp. pionierów.

Gulimontowiczówna Masia, naucz.

Dr Obuchowiczówna

Mittag Ryszard i Świtalski Józef ze szkoły roln. w Łomży.

Dr Krupowiczowa z Lidy.

Podchorążowie S. P. L. gr. techn.

Iphorski Lenkiewicz Mieczysław, mjr, d-ca Jazdy 27 Dyw

Iphorski Lenkiewicz Zbigniew, ochotn. I. 18.

Iphorski Lenkiewicz Wiesław, ppor.

Kto by wiedział o losie zaginionych, proszony jest o poinformowanie poszukujących według podanych adresów.

Biuro Pośrednictwa Sprzedaży — Arsenalska 4 m. 6.

WSZYSTKO KUPUJE I SPRZEDAJE.

2306

Sprzedaż i Kupno

Kupię dom o 2—4 miesz. w pobliżu śródmieścia, możliwie z ogródkiem w cenie do 20 tys. litów, bez pośredników. Oferty w Redakcji pod „kupię dom”. 2328.

Burka kancelaryjne do sprzedania od 10 do 12. Wileńska 11 m. 14 (wejście z frontu od ul. Wileńskiej)

Kupię meble: biurko, fotel, gabinet i salon. Adres podać: Mickiewicza 1 m. 18. 8299

Kupuję używane obuwie, ubrania i inne przedmioty. Wiadomość z podaniem adresu zgłaszać do redakcji pod „?”. 8293

Kupię pianino, maszynę do pisania i liczenia, kasę sklepową i ogień trwałą, aparat fotograficzny, 2 samochody. Pisemne zgłoszenia z podaniem marki, modelu, ceny i t. p. proszę składać: Hotel Georges, Karve 18 8296

Kto poszukuje:

Zona, Halina, Wilno, ul. Inflancka 2/3 m. 3.

Rodzina. Adres: Polska, Legationem Stockholm, Karlavägen 35.

Matka, Wilno, ul. Tomasza Zaua 13 m. 3.

Zona, Zofia, Wilno, ul. Zawalna 24 m. 5.

Zona, Helena, Wilno, ul. Zygmuntowska 4 m. 1.

Zona, Maria, Wilno, ul. Zygmuntowska 4 m. 1.

Poszukuje krewnych. Adres: Palanga, III Internuotuj Stovyklos, Komendantura.

Poszukuje krewnych. Adres: Palanga, III Internuotuj Stovyklos, Komendantura.

Brat Adolf, obecnie w Rumunii, Konstana, Stra Dragos, Woda Nr 3 bis, miesz. p. N. Gazalabow.

Rodzina, Wilno, ul. Słowiańska 7—4.

Rokicki Władysław, Wilno, ul. Zaczisze 18—2.

Matka, Helena, Wilno, ul. Garbarska 5—7.

Gazalabowo Mosia, Wilno, Ofiar na 4 m. 2.

Wiad. do Redakcji „Kurjera Wileńskiego”.

Kondracka Jadwiga, Wilno, ul. Wiszniowa 7—6.

Rodzice Ćwiklińscy, Wilno, ul. Bobrowa 8-b

Miszkowiczowa Danuta, Wilno, ul. Fabryczna 3—10.

Sokołowski Kazimierz, Kalwaria S. J., Internuotuj Stovykle.

Kukułski Leon, Kalwaria S., Internuotuj Stovykle.

Dziemidko Józef, Wilno, ul. Mostowa 3-a—17.

Mąż, Adam, Bucarest, Strada Po lona 27.

Wiadomość o córce w Redakcji „Kurjera Wileńskiego”.

W adomości w Redakcji „W.”.

Zona, Stefania, Wilno, ul. Filarecka 10—2.

Sot Aleksander, Obóz internowan-nych, Palanga, willa Danuta, 4 komp.

Łapiński Stanisław, Palanga, willa Danuta 4 komp.

Zona, Anna, maj. Wielka Rzesza, poczta Rzesza.

Ojciec, Stefan, maj. Meiszagała, poczta Meiszagała.

Ojciec, Konstanty, maj. W. Rzesza, poczta Rzesza.

Pchr. Chamicki Edward Birštonas, Internuotuj Stovykla, 5 komp.

Świtalski Ferdynand dworas ir paśas Zeimiai Kedaimi apsk.

Mirzwińska Anna, Wilno, Lubelska 4—1.

M. Szuniewicz, Wilno, ul. Miynowa 5 m. 4-a.

Eryk Iphorski Lenkiewicz i Halina Nowicka, Wilno, ul. Pióromont 29 m. 1.

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

„ „ „ „ „ „

WSZYSCY KUPUJĄ LOSY
I-ej KLASY 16 LOTERII PAŃSTWOWEJ
w znanej w Wilnie kolekturze

„DROGA DO SZCZĘŚCIA”

Wielka 44 — WILNO — Mickiewicza 10
1/4 LOU — 2 lit. 50 cent.

Ciągnięcie
już 6 b. m.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowe za 1 mm 75 cent, za tekstem 60 cent. Drobne 20 cent za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lt 1 — za wiersz jednoszpaltowy Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, drożej. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada

Leidėjas: Vytautas Stanevičius. Wydawca: Witold Staniewicz.
Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis.

Spaustuvė „Zničius”, Wysk. Bandurskio g-vė 4. Tel. 3-40.
Drukarnia „Znicz”, ul. Biskupa Bandurskiego 4. Tel. 3-40.